

Uns mots de presentació

Aquesta publicació té la finalitat primordial d'aplegar i de difondre les intervencions que s'han fet en els actes inaugurals del centenari de la Secció Filològica, la celebració del qual s'ha iniciat durant el mes d'abril de 2011, exactament cent anys després de la creació d'aquesta nova Secció (juntament amb la de Ciències) en el si de l'IEC —que es formalitzà el 14 de febrer de 1911 i es dugué a la pràctica amb la seva primera reunió, el 9 de maig del mateix any.

La preparació dels actes commemoratius del centenari s'havia iniciat mesos abans, per mitjà d'una comissió delegada específica, que integra i estructura les propostes dels diversos membres de la nostra Secció.

El 2 de març de 2011 s'anunciaven en roda de premsa els actes inicials de la celebració i se'n destacaven les finalitats principals:

— Promoure el reconeixement de la importància de la vitalitat i la creativitat expressiva de la llengua catalana en la societat d'avui.

— Donar a conèixer àmpliament què és, què fa i per què és útil a la societat una acadèmia de la llengua al segle XXI.

— Transmetre una visió clara de la complementarietat entre el model de llengua comuna o estàndard, pròpia dels usos públics, i les varietats regionals o locals de cadascun dels territoris.

Els textos que recull la publicació que ara presentem corresponen a la dimensió institucional que hem volgut donar inicialment a la commemoració del centenari, per mitjà de dos actes de característiques molt semblants, organitzats a Palma i a Barcelona amb la finalitat de posar en relleu la complementarietat entre l'impuls del primer president de la Secció, Antoni Maria Alcover, i del gran codificador de la normativa, Pompeu Fabra.

El 4 d'abril de 2011 tingué lloc al Teatre Principal de la ciutat de Palma el primer dels actes inaugurals, que comptà amb intervencions específiques del president del Govern de les Illes Balears, Francesc Antich, i de la rectora de la Universitat de les Illes Balears, Montserrat Casas. Els seus parlaments van contribuir a fer visible l'estreta relació que sempre hi ha hagut entre les màximes institucions polítiques i acadèmiques de les Balears i l'Institut d'Estudis Catalans.

L'acte inaugural a Barcelona, uns dies després —el 14 del mateix mes d'abril—, va tenir com a escenari el Palau de la Generalitat de Catalunya i va ser presidit pel seu president, Artur Mas, que hi pronuncià també un parlament recollit en aquestes pàgines.

Els altres parlaments en un i altre cas van ser els mateixos, amb lleugeres variacions. En representació de l'Institut d'Estudis Catalans hi intervingueren el president Salvador Giner, que destacà el paper de la nostra institució acadèmica i la funció específica que hi té la Secció Filològica en l'àmbit lingüístic, i el president d'aquesta Secció, que subratllà en les seves paraules l'aportació insular a les activitats de l'IEC i el sentit que es vol donar a la commemoració del centenari de la Secció.

Les intervencions de M. Pilar Perea, Josep Murgades i Jordi Mir es van centrar en la transcendència i la complementarietat de l'obra immensa dels dos grans lingüistes de la primera Secció Filològica. La intervenció de la doctora Perea remarcava la importància de l'estudi alcoverià de la variació per a la tasca de codificació normativa i anunciava l'obertura d'un portal al web de l'IEC en què, gràcies sobretot a les aportacions de la mateixa M. Pilar Perea, es fa accessible la major part de l'obra del filòleg manacorí: <http://alcover.iec.cat>. De manera semblant, el parlament del doctor Murgades feia èmfasi en la necessitat d'adoptar una perspectiva històrica global en què han de prevaler les afinitats entre la tasca d'Alcover i la de Pompeu Fabra. Jordi Mir —codirector de l'edició de les Obres completes de Fabra juntament amb Joan Solà, desaparegut pocs mesos abans— fou l'encarregat de glossar la magnitud i la importància de la producció fabriana, alhora que feia públic l'accés en línia al volum 7è d'aquesta edició, que recull exhaustivament les Converses filològiques de Pompeu Fabra: <http://taller.iec.cat/filologica/centenari/entrada.asp?epigraf=1>.

Des d'aquestes línies volem agrair de nou a les institucions, als participants i als organitzadors la seva col·laboració en aquests actes, que van tenir un resultat i un ressò molt satisfactoris. Així mateix, hem d'expressar la nostra gratitud a l'Obra Social La Caixa pel suport que ha donat a les activitats de commemoració del centenari de la Secció Filològica.

LA CONTINUÏTAT I L'EXPANSIÓ DE LES ACTIVITATS

Com apuntàvem des del principi, aquesta publicació se cenyeix als textos de les intervencions en els actes institucionals d'obertura del centenari. En aquests mateixos

textos s'exposa la voluntat de donar continuïtat i d'expandir la celebració als diversos territoris de llengua catalana i d'abastar la màxima projecció social, transcendent l'àmbit merament acadèmic.

El calendari actualitzat de les activitats realitzades i de les més immediates es pot consultar al web del centenari: http://taller.iec.cat/filologica/centenari/activitats_calendari.asp. Com s'hi pot veure, ja han tingut lloc activitats commemoratives a nombroses poblacions de Catalunya, del País Valencià, de la Catalunya del Nord i de les Balears, amb la col·laboració de moltíssimes entitats a les quals expressem també el nostre reconeixement. Mereixen un esment específic, pel relleu institucional que tenen en els respectius territoris, el cicle «La llengua catalana: 1.000 anys», que tingué lloc entre els mesos de febrer i juny a la Universitat de Perpinyà, i les Jornades de la Secció Filològica a València i Alcoi, els dies 20 i 21 d'octubre, amb un homenatge a Manuel Sanchis Guarner, en el centenari del seu naixement, a la Universitat de València, i actes acadèmics diversos en col·laboració amb l'Ajuntament d'Alcoi —amb homenatges a Teodor Llorente i Joan Maragall, en el centenari de la seva mort, i a Enric Valor en el centenari del seu naixement.

Moltes altres activitats commemoratives tindran lloc al llarg de l'any 2011 i encara més enllà, ja que el 2012 serà el 80è aniversari de les Normes de Castelló, del Diccionari general de Fabra i de la mort d'Antoni M. Alcover —a més del cinquantenari de la culminació del Diccionari Alcover-Moll. I l'any 2013 haurem de celebrar el centenari de la primera gran fita de la normativa: les Normes ortogràfiques de l'IEC.

2011, L'ANY DE LA PARAULA VIVA

Al costat de l'abast temporal i territorial a què ens hem referit, tenim la voluntat de donar a la commemoració del nostre centenari la màxima projecció social i participativa.

La coincidència del nostre centenari amb el de la mort del poeta Joan Maragall, membre també de la primera Secció Filològica, ens ha impulsat a fer una àmplia convocatòria conjuntament amb la Institució de les Lletres Catalanes, sota el lema «2011, l'any de la paraula viva». Se'n pot veure una descripció més detallada al web del centenari (<http://taller.iec.cat/filologica/centenari/entrada.asp?epigraf=2>).

La iniciativa s'adreça a tots els sectors de la societat perquè promoguin activitats que contribueixin a descobrir, valorar, compartir, exercitar i celebrar la vitalitat i la creativitat de la llengua catalana, a fi de transmetre a tota la societat la plena convicció en la seva il·limitada capacitat expressiva i en el dret irrenunciable d'aconseguir un reconeixement igualitari entre les altres llengües d'Europa i del món.

En el calendari de les activitats del centenari s'hi poden veure les nombroses iniciatives que s'han sumat a aquesta convocatòria, amb un caràcter sovint popular, que pot trobar una imatge adient en el logotip que ha fet Xavier Mariscal per a aquesta acció. Gràcies des d'aquí també als mitjans de comunicació, als creadors i programadors culturals, als ensenyants i estudiants, a les entitats, a les empreses i als professionals i a tota la gent que hi ha volgut participar. La previsió és que aquesta acció popular culmini la primavera de 2012 amb diverses Festes de la Paraula Viva en què es posin de manifest algunes de les aportacions més significatives a aquesta dinàmica de participació popular.

El català és una llengua ben viva, com indiscutible la creativitat de la societat que s'hi expressa. Els segons cent anys de la Secció Filològica han de ser els del reconeixement general de la seva plena igualtat amb la llengua de qualsevol altra comunitat cultural del món.

ISIDOR MARÍ
President de la Secció Filològica